

Norske Karrierferdigheter (I Work Interest Explorer)

Norske Karrierferdigheter er utviklet av Arne Svendsrud. Karriereverktøy AS, arne.svendsrud@karriereverktoy.no. Denne artikkelen er publisert på karriereverktoy.no, 1/4 -2017

Norske Karrierferdigheter er utviklet i forbindelse med Work Interest Explorer (WIE) og er integrert som en modul i det. <https://karriereverktoy.no/wie/>

Karrierferdigheter er de mestringsstrategiene/ ferdighetene, holdningene og kunnskapen et menneske trenger for fungering, mestring, vekst og utvikling i egen jobb, skole, studierolle og karriere gjennom livsløpet. En sentral oppgave i karriereveiledning er å finne ut hvilke temaer den enkelte trenger å jobbe med for å øke egen mestring og utvikling i jobb og karriere. Hva er karriereveiledning? Hvilke temaer kan man arbeide med i karriereveiledning? Hva er det egentlig mulig og viktig å jobbe med i karriereveiledning samtidig som det er faglig sterkt begrunnet?

Norske Karrierferdigheter - Er et nytt verktøy og en ny modul integrert i WIE. Det er en omfattende og detaljert beskrivelse på ca. 665 temaer som angir dybden og bredden i de karrierferdighetene en hel populasjon trenger å beherske i jobb, skoleroller og karriereutvikling i et livsløpsperspektiv på tvers av alle jobber, bakgrunn, livssituasjoner og kontekst. Det er viktig å se dette som en helhetlig og faglig sterkt begrunnet ideliste om hva det er mulig å arbeide med i karriereveiledningsprosesser og karrierelæringsprosesser og det er du sammen med veisøker som avgjør hvilke punkter som er relevante for den enkelte veisøker og målgruppe du jobber med. Dersom du jobber med ungdom som har droppet ut av skolen vil kanskje noen områder være sentrale. Hvis du arbeider med høyt utdannede jobbskiftere fra oljeindustrien som er i 40 årene vil det kanskje være andre temaer som er mer sentrale.

Du bruker verktøyet sammen med veisøker til å utforske karriereutfordringer, utviklingsområder og veiledningsbehov, - dvs hva veisøker vil arbeide med/utvikle seg på/ lære i veiledningsløpet som vil øke mestring og utvikling i jobb og karriere. Temaene som kommer opp bruker du til å skreddersy og designe innhold i karriereveiledningsløp som blir helt individuelle. Veisøker designer innholdet i sitt eget veiledningstilbud sammen med veileder – empowerment, ansvarliggjøring og skreddersøm. Gjennom 665 spørsmål fordelt på 14 kategorier finner dere enkelt ut hva veisøker ønsker og trenger å jobbe med.

Verktøyet kan også brukes som en faglig sterkt begrunnet ideliste til å designe innhold i karriereveiledningstilbud og karrierelæringsopplegg.

Norske Karrierferdigheter inneholder 14 hovedområder: Kjenn deg selv – og betydningen for karrierevalg, 2. Utforske mulighetene – bruke karriereinformasjon, 3. Å velge gjennom karrieren, 4 . Utfordre kjønnsroller, kulturell og sosial bakgrunn, 5 . Skaffe jobb og skape jobb, 6 . Digitale karrierferdigheter, 7. Mestre jobbrollen, 8. Mestre skole og studierollen, 9. Takle livet for å takle jobb, skole og studier , 10. Balansere livsroller, 11. Endring og vekst gjennom livet, 12. Livslang læring, 13. Karrierebygging, 14. Arbeid samfunn og økonomi

Under ser du en grov oversikt over innholdet i Norske karrierferdigheter. Jeg skiller mellom karriereveiledning i smalt og i bredt perspektiv. Karrierveiledning i et smalt perspektiv er «klassisk» karriereveiledning: Oppstrukturering av en karrierevalgprosess/ veiledning i fht. valg av Jobb/skole/utdanning (ferdighet 1-4)

Karrierveiledning i et bredt perspektiv er arbeid med et bredere sett av karrierferdigheter, dvs. de holdningene, kunnskapen og mestringsstrategiene som er sentrale for mestring, fungering, vekst og utvikling i jobb, skolerolle og karriere. Dette er generelle overførbare ferdigheter som er på tvers av jobber langs livsløpet (ferdighet 5-14).

Jeg har delt inn i tre hovedområder: Karriervalg, skaffe og stå i jobb og karriereutvikling og endring.

Karriervalg	1. Kjenn deg selv – og betydningen for karriervalg og karriere	Kjenne og språksette interesser, personlige egenskaper, kompetanse osv. Utvikle positive selvdefinisjoner og lære hvordan selvbildet påvirkes
	2. Utforske mulighetene -bruke karriereinformasjon	Finne og utforske karriereinformasjon. Bruke karriereinformasjon til å utforske egne muligheter. Vurdere troverdigheten til karriereinformasjon.
	3. Å velge gjennom karrieren	Fremgangsmåter for å velge, personlige kriterier for valg, konsekvenser av valg, valg som tilfeldigheter og kompromiss og gjennomføring av valg
	4 . Utfordre kjønnsroller,	Hvordan kjønnsroller, stereotypier, sosial, kulturell og religiøs bakgrunn påvirker

	stereotyper og bakgrunn	karrieretenkning og eget valg. Kunne utfordre dette.
Skaffe og stå i jobb	5 . Skaffe jobb og skape jobb	Jobbsøking, bruke nettverk, mulighetsfokus, bruke jobbsøketjenester og starte bedrift
	6 . Digitale karriereferdigheter	Digitale ferdigheter, sosiale medier og digital skikk og bruk
	7. Mestre jobbrollen	Ferdigheter i å mestre og stå i en jobbrolle, utføre en jobbrolle og beholde jobben. Sosiale ferdigheter, kommunikasjon, samarbeid, forstå forventninger, skape relasjoner, takle konflikter, forebygge sykemelding.
	8. Mestre skole og studierollen	Under utvikling
	9. Takle livet for å takle jobb, skole og studier	Grunnleggende ferdigheter som trengs for at en jobb og skolerolle kan fungere, for eksempel, livsstil, vaner og strategier.
	10. Balansere livsroller	Livsroller, balansering av livsrolle og tilpasning til livsfaser
Karriereutvikling og endring	11. Endring og vekst gjennom livet	Forståelse og takling av overganger og endringer
	12. Livslang læring	Se betydningen av livslang læring og delta i livslang læring
	13. Karrierebygging	Ta ansvar for egen karriereutvikling og karrierebygging
	14. Arbeid samfunn og økonomi	Sammenhengen mellom arbeid, samfunn, bedrifter og global økonomi

Hver av hovedområdene er delt inn underoverskrifter:

Karrierevalg	1. Kjenn deg selv – og betydningen for karrierevalg og karriere	1.1 Kjenn deg selv, 1.2 Positive selvdefinisjoner, 1.3 Hvordan selvbildet påvirkes og påvirker, 1.4 Utvikle et positivt selvbilde
	2. Utforske mulighetene -bruke karriereinformasjon	2.1 Finne og utforske karriereinformasjon 2.2 Utforske egne muligheter 2.3 Vurdere troverdigheten til karriereinformasjon 2.4 Bruke andre kilder til karriereinformasjon
	3. Å velge gjennom karrieren	3.1 Hva er valg, 3.2 Hvordan velge, 3.3 Kriterier for valg, 3.4 Flere valgalternativer, 3.5 Konsekvenser av valg, 3.6 Tilfeldigheter og kreative valg, 3.7 Gjennomføre valget
	4 . Utfordre kjønnsroller, stereotypier og bakgrunn	4.1 Om kjønnsroller, stereotypier og bakgrunn, 4.2 Utvikling i kjønnsroller, stereotypier og bakgrunn, 4.3 Utfordre egne holdninger, 4.4 Gjøre utradisjonelle valg
Skaffe og stå i jobb	5 . Skaffe jobb og skape jobb	5.1 Etablere nettverk, 5.2 Jobbsøking, 5.3 Fokus på muligheter, 5.4 Bruke karrieretjenester, 5.5 Karrieredokumenter - 5.6 Starte bedrift
	6 . Digitale karriereferdigheter	6.1 Bruke Sosiale medier og digital skikk og bruk, 6.2 Bruke digital teknologi og programmer, 6.3 Bruke, behandle og omarbeide informasjon, 6.4 Håndtere risiko
	7. Mestre jobbrollen	7.1 Basisferdigheter for å beholde en jobb, 7.2 Forstå normer, forventninger og kommunikasjon, 7.3 Snakke og lytte, 7.4 Få gjennom budskap, 7.5 Skape relasjoner, 7.6 Hjelp andre, 7.7 Samarbeid, 7.8 Forstå seg selv i en jobbsituasjon, 7.9 Respondere på og bruke andres perspektive, 7.10 Takle

		konflikter, 7.11 Anerkjenne mangfold, 7.12 Takle gruppepress, 7.13 Basisferdigheter for å takle en jobbrolle – forebygge sykemelding, 7.14 Forstå jobbrolle og ansvar, 7.15 Holde seg innenfor regelverk, 7.16 Planlegge og organisere arbeidet, 7.17 Planlegge og implementere, 7.18 Ta beslutninger, 7.19 Oppdage og løse problemer, 7.20 Problemløsningsmetoder, 7.21 Utvikle og implementere nye ideer
	8. Mestre skole og studierollen	Under utvikling
	9. Takle livet for å takle jobb, skole og studier	9.1 Grunnleggende ferdigheter i livet for å takle en jobb og skolerolle, 9.2 Meg og velferdstaten
	10. Balansere livsroller	10.1 Livsroller, 10.2 Balansere livsroller, 10.3 Balanse med andres livsroller, 10.4 Livsfaser og livsstil
Karriereutvikling og endring	11. Endring og vekst gjennom livet	11.1 Endring er normalt, 11.2 Mestre endring, 11.3 Stressmestring, 11.4 Takle overganger, 11.5 Bruke tjenester
	12. Livslang læring	12.1 Betydningen av livslang læring, 12.2 Hva skal læres, 12.3 Egen læring, 12.4 Støtte til læring
	13. Karrierebygging	13.1 Om karrierebygging, 13.2 Din karrierebygging, 13.3 Planer for egen karrierebygging
	14. Arbeid samfunn og økonomi	14.1 Betydningen av jobb for deg, 14.2 Hvordan fungerer bedrifter, 14.3 Jobb og samfunnet, 14.4 Endring i jobber, 14.5 Global økonomi, 14.6 Samfunnsbetydning

Under hver av underoverskriftene finner du spørsmål, til sammen 665 fordelt på de 14 ferdighetsområdene.

Verktøyet er utviklet på bakgrunn av analyse av innhold, oppbygging og utvikling i internasjonale karriereferdighetsrammeverk fra 1977 frem til i dag. Internasjonale employability-skills rammeverk fra 1990 frem til i dag, sykefraværsforskning og arbeidsmiljøforskning fra de siste tiårene. Det er dermed den mest helhetlige tilnærming som finnes av denne type rammeverk til å identifisere hvilke områder man trenger å jobbe med i karriereveiledningsprosesser for mestring vekst og utvikling.

Norske Karriereferdigheter i Work Interest Explorer er en betaversjon som i fremtiden vil bli jevnlig oppdatert.

Det finnes en rekke forskjellige måter å jobbe med å utvikle karriereferdigheter. Når man ser bredden og dybden i temaene i Norske Karriereferdigheter inviterer det til metodemangfold. Det blir umulig å hevde at karriereveiledning skulle være knyttet til en spesiell teori eller fremgangsmåte. Ingen enkeltmetodikk dekker denne bredden eller dybden. Slik sett vil dette rammeverket være en god kilde til å få en mer bred definisjon av hva karriereveiledningspraksis kan være. Denne bredde og dygdeforståelsen er viktig i et felt som er i ferd med å profesjonaliseres i Norge, for å motvirke at enkelttreninger som gjerne også er uvesentlige får for mye oppmerksomhet i akademiske miljøer og i norsk karriereveiledningspraksis.

Det er mange måter å jobbe med å utvikle karriereferdigheter. Du kan bruke digital arbeidsbok i Work Interest Explorer som en digital måte å strukturere arbeidet med utvikling av karriereferdigheter. I dag lærer vi via internett – Nettlæringsparadigmet. Læreprosesser som ikke tar opp i seg dette, som i dag er den mest vanlige måten å lære på blir raskt irrelevante. WIE utnytter til fulle de mulighetene dette gir. I WIE bygger du opp arbeidsbøker på konkrete karriereferdighetstemaer etter et modulprinsipp hvor du legger inn instruksjoner, læringsressurser fra nett (for eksempel, youtube filmer eller artikler, du legger inn en oppgave de skal gjøre med læringsressursen og du legger inn skrivefelt veisøker kan arbeid med temaet i . På denne måten bygger du opp arbeidsbøker som er så kraftige og gode som internett kan være. Det er bare dine ferdigheter som veileder til å finne læringsressurser på nett og lage effektive oppgaver knyttet til de som begrenser hvor gode arbeidsbøkene blir. Du kan også designe arbeidsbøker nedenfra og opp direkte i samtalen med veisøker, det dere blir enig om skal gjøres og gjennomføres designer dere inn i en arbeidsbok. Kombinasjonen her av nettressurser + pedagogisk tilnærming +reflekterende prosesser = en læringsmessig killerkombinasjon.

Jeg er i ferd med å skrive en bok om Karriereferdigheter – coming etter hvert! Arne ☺